

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Conciones siue Conceptvs Theologici Ac Prædicabiles R.
D. Petro Bessæi SS Theol. Doct. Reg. Galliar. Oratoris**

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, A. M.DC.XXIX

In Die Cinerm.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56232)

IN DIE CINERVM.

PARTITIO.

1. De vi & efficacia Pœnitentiæ.
2. De cinere ac puluere.
3. De hominis fragilitate, ac mortis memoria.
4. De ieiunio & carnis maceratione.

Memento homo quod cinis es, & in cinerem reuerteris.

FIGVRA.

*Herodot. 2.
Plut. in con-
uiuio sept.
sapient.*

SOLEBANT Ægyptij, licet alioquin immanitate barbari, vt modestiam sobrietatemq; conuiuio commedarent, ac gula pariter occurrerent, craniū & caluariam carne nudatam, medias inter epulas mensæ inferre, vt ea conspecta cōuiuæ mortem in memoriam reducerent, vitæque fragilitatis admonerentur, hisce additis verbis: *Aspicite tristem hanc & lugubrem mortis imaginem, ac memores estote, huic vos aliquando similes futuros.* Et sane, longo ante tempore, ab ipso scilicet mūdi exordio, summus ille Deus, primos mundi in colas pellibus mortuorum animalium conuestiuit, exuuiisque & mortis insignibus circumdedit, vt ita sese busto & tumulo destinatos viuere meminissent. Eandem hodie, Auditores, Ecclesia seruat consuetudinem, quæ vt post tot cōuiuia, post tot epulas, post ipsa Bacchanalia, mortis nobis memoriam reficere, vitæque fragilis & caduca commoneret, animarum nostrarum mensis mortis infert insignia, coloribus nos cineritis & pulis induit, dicens: *Memento homo quia cinis es:* Desine iam ineptire ô homo, iam satis per plateas petulanter &

lasciue discurristi, iam satis ac plusquam satis vitijs indormisti, aperi nunc tandem oculos, reclude palpebras, & vide qui sis, & vnde ueneris, iam satis superq; templum iactasti, meminere obsecro, iam te cinerem esse, & in cinerem conuertendum. Hæc vox est pœnitentiæ, hisce verbis animo nostro cinis ipsius memoria ingeritur, verum vt ipse, qui nisi cinis sum, digne de cineribus loqui valeam, ad te confugio sancta Dei genitrix, ac tibi cum paranympho Gabriele pronuntio

AUE MARIA.

Quemadmodum rerum omnium creatrix atque educatrix natura, septem in firmamento Planetas constituit, qui in res hæc inferiores tantum roboris ac virum habent, vt, quidquid hic in terra sit, ab eorum fluxu penitus dependeat: ad eundem plane modum, ipsius naturæ auctrix gratiæ Deus, septem in Ecclesia sua Sacramenta instituit, quæ tantum in hominū animis roboris obtinent, vt omnis nostra salus in eorum potentia virtuteque sita esse videatur. De vnica Pœnitentiæ hodierna die locuturus, de reliquis

I.

quis tacebo; neque enim aut Mars aut Mercurius, aut Venus, aut vllus denique Planetarum, adeo rebus hisce inferioribus, ac sacramentum hoc hominum saluti necessarium est.

Plutarch. in Romulo.

Romulus olim, in ipsis vrbis suae primordiis asylum instituit, ad quod quicumque facinoris alicuius reus confugisset, omnium statim criminum indemnitate consequeretur: Ita Iesus Christus, verus noster Romulus, in ipso Ecclesiae suae principio, Sacramentum Pœnitentiae, velut asylum & locum immunitatis instituit, ad quod quicumque peccatores confugissent, ab omnibus inquinamentis vitisque liberarentur; hic quippe incaustus purgatur: sacrilegia eluuntur, auaritia deletur, adeo vt nullum peccatum sit, quod hac pœnitentia non emundetur. Cuius insignis figura fuit diluuium illud vniuersale, quod, vt in Genesi legitur, totam terrae superficiem aquis cooperuit, quo edocemur, ipsam pœnitentiam diluuii gratiarum fore, quod omnia animae nostrae vitia sub vndis lacrymarum demergat. Eluit siquidem omnia & emundat pœnitentia, omniaque in integrum restituit. Anne meministi cladis illius, quam in mari rubro Aegyptij perperessi sunt? Refert enim historia, quod

Exod. 14.

Psal. 100.

Figura quib. pœnitentia denotatur.

1. Reg. 17.

4. Reg. 5.

Ioan. 5.

Ion. 2.

ne vnus quidem super fuerit. x. eis, aut, vt ait, David, *vnus ex eis non remanise it.* qui cladis nuntium in Aegyptum deferret. Mare hoc rubrum, Auditores, ipsa est pœnitentia, sanguine, inquam, & meritis Iesu Christi rubicundum, quod vndis contritionis, omnia peccata nostra, quae sunt veluti idololatrae Aegyptij, immergit. Ipsa est funda illa Dauidica tribus saxis, Contritione, scilicet, Confessione & Satisfactione, armata, ad Goliath Philistaeum, id est, peccatum ipsum, qui animae nostrae insultat, prosternendum. Ipsa est scala Iacob, per quam fideles animae, instar Angelorum, tendunt ad caelestia. Ipsa est Iordanis, qui Naamanem à lepra emundat. Ipsa est piscina illa probatica, quae omni morborum generi medetur. Ipsa est vastus ille cetus in mari lacrymarum nartans, qui miseros Ionas naufragio eripit, & in litus integros & sospites eicit, solemque gratiae iterum concedit intueri. Ipsa quoque

est virga illa Moysi, quae Aegyptiorum serpentes, deuorabat. Quid porro deuoras o virga nisi pœnitentiam? quae peccata nostra, quae nihil nisi serpentes, dracones & viperæ sunt, deuoras & digeris. Ipsa pœnitentia est, quam vobis, auxiliante Omnipotentis gratia, toto hoc Quadragesimae tempore annuntiabo, quae nisi pullis & tristibus induitur, & non nisi ieiunijs pascitur. Ipsa est caeli filia, virtutum tutela; humilitatis mater, vanitatis hostis, ac meritorum conseruatric. Ipsa est filia honoraria, & domicella, noua quadam ratione induta, quae cineres loco coauri, cilicia loco deliciarum, & flagra loco insignium gestat. Loquamur prius de eius insignibus, ac deinde de epulis loquemur.

Quamobrem quod ad primam attinet, fuerit cineres semper nota, & vera pœnitentiae insignia ipsi sunt portus, in quam sese animae ad declinanda fulgura caelestia & tempestates huius mundi, velut in tutum recipiunt. Niniuita ad praedicationem Ionae in cineribus salutem inuenit. Abraham prius cinerum meminit, quam Deum alloqui auderet, dicens: *go puluis & cinis loqua, ad Dominum?* Achab rex Israel, Dei numen reueritus, in cineribus sese occultauit. Verum patientiae exemplar Iob nullum nisi in cineribus latium quaerit, dicens: *Memento, quod sicut lutum feceris me, & in puluerem reduces me,* q. d. Anne in cineres Domine iustitiam tuam exercebis? & aduersus puluerem ostendes potentiam tuam? An non meministi Domine, epulere me à te compactum, & in puluerem ac cinerem aliquando à te conuertendum?

Merito igitur exclamem, O sacros & vere sanctos cineres! o cineres vere diuinos! vos, inquam, sopitos deuotionis ignes conseruatis, vos pios affectus excitatis, vos prauios motus restenatis, vos denique omnes animae sordes cluitis: atque vt de cineribus lixiuium colatur, ita vos vere spirituale lixiuium è lacrymis colatum facitis, quod omnia mundat, quodque animas nostras super niuem dealbat, vt vere in Psalmis vates regius cecinerit: *Lauabis me & super niuem dealabor.* *Psal. 50.*

Sed audite rem magis adhuc mirandam: Daniel sparsis cineribus fraudes & technas

lacerat.

D^{no}. 14. sacerdotum Babyloniorum, qui regi & populo imponebant, detexit, quo quid aliud significatur, *o* homo, quam memoriam te tuam mortis cineribus aspergente, imposturas carnis, fraudes diaboli, & fallaces mundi insidias confestim detectum iri: quæ omnia, non secus ac falsi illi Prophetæ, & sacrificuli idoli Babylonici animæ tuæ imponunt. Liceat ergo mihi iterum exclamare: *o* vere regios cineres! hoc enim vos titulo decorabo, quod tres vobis reges & monarchæ eximium decorem addiderint. Primus in scenam prodeat Rex ille Niniuitarum, qui ad Ionæ prædicationem, publica præconis voce, pœnitentiam omnibus suis indixit, sacco indutus est, atque in cinere confedit. Alter sit Achab rex Israël, qui manum Dei sibi imminentem, & vestigia eius iam prementem declinans, in cineribus salutem quæsiuit. Tertius vero ipse Dauid, qui non nisi cinericio se perfundebat odoramento, non nisi in cineribus somnum capiebat, nullaque re præterquam cineribus palcebat, ait enim: *Et cinerem tanquam panem manducabam.* O Reges vere Reges; *o* diuinos, sapientes, & vere prudentes Principes! *Et nunc o Reges intelligite*, cur non præ pudore erubescitis? Vos non nisi ludicra, delicias, & tripudia somniatis, & ecce hi antecessores vestri nil nisi pœnitentiam decantabant. Vos gemmis & pretiosis monilibus inceditis rutilantes, & hi cineribus conspurgatur. Vos veto Domine & Principes, quos nam colores, quanam hodie gestatis insignia? annon vos omnes hodie cineribus cõspersas intueor? Non est autem, quod hocce vobis vlli pudori sit, fecerunt id olim matronæ, heroinæ, reginæque vobis specie & venustate similes, dignitate haud inferiores; nobilitate sane superiores. An nõ Esther, quæ propter venustatem suam, à Rege Asuero in coniugem adoptata fuit (quippe inter omnes Hebræicas puellas pulchritudine eminens:) cineribus sese, veluti aromatibus, perfudit? Annon Iudith vidua, inter omnes viduas speciosissima, propter egregiam venustatem, Oculis Israël appellata, loco stibii, & cerussæ, cineres adhibuit, & cilicio lumbos strinxit? An non Israelitides & filia Ierusalem, transmigrationis Babylonice tem-

Tom. 1. Pars Hyemalis.

pore, pompis & fuce repudiatis, capita in terram abiecerunt, cinereo sese nimbo perfundentes? vos vero virgines & mulieres, cur non eisdem insigniri vultis insignibus? cum tempus ipsum id a vobis iam postulet, & ipsa ad faciendum inuitet Ecclesia; omnia enim iam vndique cineribus conspersa sunt, nihil præter pœnitentiam omnes cathedræ suggellusque iam reboant. Audite, quæso, quonam modo vobis inclament: *Memento homo, quia cinis es.*

O cinerem, *o* mortem! tu porro homo cineres, & mortem in memoriam reuoca: qui sis, vide, vnde venias, & quo tendas. Recordare originis tuæ, & noli obliuisci dissolutionis tuæ, terra es, de terra ortus, & in terram dissolueris. Verum itaque iam esse fateor vestrum axioma & enuntiarum, *o* Phisici, *Ex quibus vnumquodq; componitur, in eadem & resoluitur* Conditus es è terra, *o* homo, ideo quoque in terram resolueris; memento ergo quod puluis sis, ecce terminus tuus à quo, & quod in puluerem reuerteris, ecce terminus ad quem.

Mathematici quoque hic me non parum Euclides. iuuare videntur: hoc enim vnum è præclaris eorum principiis est, *Omnes lineas à centro ad circumferentiam ductas, æquales esse.* Audite, audite paradoxon hoc Reges, Principes, & Orbis Monarchæ, audite. Similes igitur vos estis nobis, *Memento homo, quia cinis es*, ab eodem quippe centro venientes; *Et in cinerem reuertere is*, etiam ad eandem circumferentiam tendimus. Eidem igitur fato subiecti estis cui nos; non nisi exteriora quædam accidentia sunt, quibus nobis superiores esse videmini. Vos quidem nobis honoribus gloria & diuitiis antecellit; at vt, nobis morientibus vos hic superstites remaneatis, fieri omnino non potest.

Memento igitur homo, quia cinis es, memento igitur te domum illam esse, de qua in Evangelio, super arenas ædificatam, quæ minimo Aquilonis turbine ad terram prosternitur. Certum est, & certo certius omne nostrum esse, non nisi arenam, cinerem ac terram esse, & ad minimum fortunæ flabrum ad terram deiici & prosterni. Quemadmodum enim domus Iob ad primam venti

Et

pro-

III.

Matth. 7.

Iob. 1.

procellam corrui, & omnes eius liberos oppressit; ita quoque & tu mundi amator, domum tuam, id est, corpus ac vitam, eadem scias fato esse subiecta: prima quæ te inuadit fortunæ procella, eadem te perdit, & omnes conceptus voluntatesque in momento euertit. Ac veluti Philistinorum domus, statim ac Sampson columnas inferne complexus est, in terram concidit, omnesque principes eadem ruina inuoluit; ita quoque vita tua: res tuæ, diuitiæ tuæ, ô homo, eandem fortunæ varietatem vicissitudinemque patiuntur. Omnia namque hæc pereunt, & omnes tuæ cogitationes, sublimesque conceptus ad nihilum deducuntur. Quare paucis vt concludam, omnia super arenam & cinerem a edificata sunt.

DAN. 1. Depingit nobis Daniel statuam grandem nimis, cuius caput ex auro optimo, pectus autem & brachia argentea, venter & femora, ærea, pedes vero lutei a: siciles: ait quoque lapillum quendam de monte descendisse, qui statuam in pedibus percussit, & minutim contractam in cinerem redegit. Contemplare hic, homo, veram vitæ tuæ imaginem: caput hoc aureum, pectus hoc argenteum, ærea illa femora, quid quæso aliud sunt, quam imago honoris, diuitiarum, ac roboris tui? at sita sunt hæc in basi terrea, habes pedes luteos, ita, vt minimo de fortunæ montibus lapillo ingruente, & cogitationum tuarum pedibus aduolente, in cinerem & puluerem euanescas. An non tibi carere iudicio ac ratione penitus destitutus videretur, qui sublime aliquod palatium super arenam a edificaret? maior sane mihi crede, tua, ô homo, est dementia, si domum fortunarum tuarum in arenario vitæ huius stabilire moliaris, minimus enim exsurgat turbo, leuis aliquis ingruat morbus, aut alia quædam aliunde incidat calamitas; omnia ecce concident, inque puluerem redigentur. *Memento igitur quia cinis es, &c.*

Humana Erratis, ac multum erratis, Philosophi, natura en- frustra que in hominis natura indaganda, eacomia ex que laudanda, tempus laboremque insumitis: veteribus tam præclaris enim verborum præconiis de Philosoph. re nihili locuti estis, de musca Elephantem

fecistis, tu porro Hermes Termaxime, cui *Trismeg. in Pimandru.* hominem miraculum magnum ausus es appellare, eoque nihil in mundo dixisti esse præstantius: ane ignorabas præter cinerem nihil esse? Cur tu Pythagora *Deum cum ac Pythag. in mo. talem esse dixisti? at si melius & penitius sententia.* naturam eius indagasses, vidisses forsitan fundamentum eius esse puluerem, medium cinerem; & finem, verum corruptionemque. Et tu Philosophorum princeps Plato *Plato in non recte de homine philosophatus es, diui- Timao.* num cum genus appellando, itane stirpem & genus condidit deorum? Maior adhuc tua est *Plotinus.* Plotine audacia, cum eum quoddam vniuersum, epitomen, ac veluti omnium rerum repositorium appellare non erubescis.

Ante omnia vero te miror beate Pontifex *Gregor. Rom. 26. in Euan.* Gregori, summæ Ecclesiæ vertex, te maiori adhuc hominem encomio, Gentilium vestigiis insistendo, condecorasse. cum eum à nobilitate & eminentia, singulari nomine *creaturam* nominari voluisti; explicans enim illud Euangelii; *Prædicare Euangelium omni creature*, per hæc verba, *Omni creatura*, ipsum hominem intelligis, cum in ipso vno omnes omnium creaturarum nobilitates & eminentiæ contineantur. Esse namque ipsum commune habet cum lapidibus, vitam cum plantis & arboribus, sensus cum bestis, intelligentiam cum ipsis Angelis; adeo vt, paucis omnia comprehendendo *omnis creatura* merito homo queat appellari.

At solus Dauid bene & pro rei dignitate de homine locutus est, cum ait: *Tanquam puluis quem prouicit ventus à facie terra.* *Psalm. 101.* Non es aliud ô homo, quam venti ludibrium: *memento igitur quod cinis es:* memento te nihil esse, & originem tuam vilem esse & abiectam. Agathocles, Figuli filius, Siciliae iam *Plutarch. a pophi. Rom.* rex creatus, veritus fortasse, ne regia dignitate insolesceret; vt prioris sui generis semper meminisset, figulina sibi vasa, vna cum aureis & argenteis ad mensam quotidie voluit inferri. Tu vero, ô homo, etiam figuli filius es; suggerit hoc tibi Iob Propheta dicens: *Manus tuæ fecerunt me, & plasmauerunt me,* quare licet deinde te Deus ad sceptrum prouexerit, diadema capiti imposuerit, ne *forfitan in tantis dignitatibus constitutus, super-*

superbia insolescas, vtque vilis tuæ originis semper memor viuas, pone tibi ante oculos vas hocce luteum, & inter aurum & gemmas nobilitatem & diuitias, viles & hocce cineres interferas.

Memento quid fueris, quid modo sis, & quid mox futurus sis; memento quod è cinere factus sis, nil nisi cinis sis, & in cinerem aliquando conuertendus sis, vel vt Ieremias loquitur, *Terra ante partum, te va in partu, & terra post partum*, siue vt melius adhuc philosophemur, *Terra in esse, terra in fieri, & terra in conseruari*. Hunc in modum philosophatus est Salomon, & superbos sui temporis alloquens, his eos verbis aggressus est: *Quid superbis terra & cinis?* q. d. Nolite adeo efferri aut insolescere vos sumidi, nolite altum sapere: quænam quæso ratio est, vos vt tantopere efferatis, cum præter cinerem, præter purum nihil, vanitatemque ipsam, nihil sitis.

Pauo di- *Non est vlla auis, Auditores, quæ pulchritudine & superbia cum pauone comparetur; vidistis, credo, aliquando, vt plumas expandit, & caudæ pulchritudinem expandens examinet: in qua eximiam pulchritudinem contemplata, sibi ipsi applaudens, & superbo incedens passu, gloriatur: verum vbi oculos ad terram deiecit, & pedes, quos turpiculos ei natura dedit, respicit, totus confunditur, & confestim plumcos illos fastus exiit. Hic tua sit lectio, ô homo, hic discas oportet. Dum enim in vanitatum tuarum officina plumas honorum venales exponis & ostentas, quando magnitudinem tuam contemplaris; quando longa seruorum caterua te stipatum vides; in flaris, & in te ipso factus elatior, pauonem imitaris; adeo vt cor angustis pectoris tui spatii concludi, & aer spiritum pulmonibus tuis nequeat subministrare: At si oculos in terram deiectis pedes contempleris, (*sordes enim in pedibus eius*) ita sordidos, turpes & deformes inuenies, vt quamprimum plumas sis collecturus, deque propria vilitate factus certior, te ipsum humiliaturus.*

Xerxis Regis factum præclarum. An non meministis, quod de Xerxe Rege tradunt historici? licet enim hic honorum gloriaque studiosus fuerit, vt qui maxime;

tamen cum quadam tempestate innumera- *Plutarch. in Xerx.* biles militum copias collegisset, & eas in acie constitutas videre magnopere desideraret, summum montis verticem conscendit? è quo cum torum Hellepontum stratum nauibus & terram quaqua pateret, milicibus coopertam videret, vbertim illacrymatus est. Mirabantur ad tam insolitum spectaculum duces, tamque inusitati casus causam petentes, dixere; vnde hæ lacrymæ, ô Rex? vnde hic eiulatus? anne iam animum contrahis, & ante tubam pauor occupat artus? tantam hætenus virtutem, tantum animi virilisque pectoris ostendisti, & ita modo in lacrymas, veluti parui animi resolueris? An fortasse Græcorum robur & audacia tibi metum incutiunt? Quibus importune lacrymarum causam postulantibus tandem ait: Non ita viri, non ita, nunquam me animus defecit; nec vlla me vnquam formido inuasit; aliud quid mente voluo, quod mihi lacrymas excutiat. Videò hic tot hominum myriades, tot militum millia, quæ hic in aciem produxi, & cheu, post centum annos nullus omnino superstes erit, omnes in cineres conuertentur; atque hæc est causa fletus & lacrymarum mearum;&

quis talia fando

Temperet a lacrymis?

1. Eneid.

In tantum, ô cinerum memoria, superbos animos & altum spirantes, deiecis & prosteris.

Nec minus admiratione dignum est, quod olim Saladinus, Ægyptiorum regum maximus, fecit: qui cum torum Orientem subiugasset, Occidentem terruisset, Asiam domuisset, totum denique orbem concussisset, vt morti se iam vicinum vidit, in hos ipsos cineres oculos coniecit. Quid cum fecisse arbitramini? audite, rem narabo; Indusium suum a præcone per omnes ciuitatis vicos in hasta voluit circumferri, & alta voce inclamari: Magnus ille Saladinus, Orientis flagellum, Asiæ domitor, omnium populorum terror, vnicum hoc indusium ex omnibus suis trophæis victoribusque secum post mortem defert. O rem admirandam, & stupore dignam in Rege barbaro! ô vere cineres deprecandos!

Factum Saladini instate iam morte.

Platina in Calestino III. Breuiario ma. n. Chrenic. an. 1493.

Hoc notes oportet, Christiane, & ad eius imitationem mores tibi vitaque componenda est. An non ad exemplum barbari huius tyranni conspectis cineribus tuis, & propria utilitate, humilitatem indues? Itaque memento te non ex igne conditum esse, vt stel-
la; neue ex aere, vt venti sed tantum e terra, omnium elementorum infimo & vilissimo; adeo, vt totus vilis sis & ignobilis. *Memento igitur quia cinis es, non sufficit: & in cinerem reuertetur.* Montes quidem complanabis, valles complebis, in fine tamen moriere. Ostenta te quantum volueris, iacta te quantum potueris, fortitudine sis Hercules, deliciis Lucullus, Babylonias turres aedifices; memento tamen te nihil esse praeter cineres & in cineres aliquando reuersurum.

Vos quoque mulieres, quae instar nym-
pharum inceditis ornatae, instar reginarum luxu diffluitis instar dearum nectar ea verba eloquimini, exiguae huius tellerae, quae hodie vestris auribus ingeritur, nolim obliuisci, *Cinis es, & in cinerem reuertetur.* Cadent aliquando turrata illa, & mitellata crinium fastigia, peribit ementitus hic & fucatus color, putrescent delicata illa membra, & com-
prulum hoc corpusculum in vilissimos cineres conuertetur. Memento igitur quia cinis estis. Non est autem cur ab hoc faciendo detereamini, ipsi nobis Ethnici hac in re pra luceat, qui cinerum semper memores fuere.

*Asian. lib. 8.
Cap. 15.*

Refert Aelianus memorabilem sane de Philippo Macedoniae rege historiam: quem ait, vt mortis & cinerum perpetuo recordaretur, puerum habuisse, qui hac eum quotidie mane salutatione exciperet, & cinerum mentione facta mortis ei memoriam refricari: Memento mori Rex, vel vt alii, Memento te hominem esse, o rex, ac si diceret: Expergiscere Philippe, noli sceptris illis indormiscere, mortem cogita: memento te cinerem esse, & in cineres reuersurum. Vos, o Principes Christiani, symphonia & in omni instrumentorum genere e somno excitamini; ar gentilem illum Regem mortis memoria excitabat.

*Marul. lib. 5.
cap. 9.*

S. Ioannes Eleemosynarius, Patriarcha Alexandrinus, vt semper horum cinerum re-

minisceretur, sepulchrum suum fieri mandauit, ac nunquam id perfici passus est; voluitque, vt quotidie cum aliquis interrogaturus accederet, quando sepulchrum tuum Domine perfici iubebis? Quin & ad veterum Imperatorum coronationem, inter tot pompas, tot festiuitates, tot faustas vulgi acclamationes, multi marmorarii & latomi accedere solebant multa marmorum genera portantes, qui alta voce inclamarent; E quo marmorum genere sua sibi Maiestas tumulum parari vult, vt hac ratione conditio-
nis suae coronandus admoneretur. Quid amplius? Inter ceteras leges suas hanc quoque vnam esse voluit Laconum ille legislator Lycurgus, vt mortuorum bustuaria & caemiteria in ciuitatis medietate constituerentur; Vt hoc modo iuuentus lasciuens, & omnes omnino mortales, mortis memoriam semper in animo haberent. Confundunt me, o Christiani, ethnica illa rationes, & cum hos cineres maiore ab iis honore affici, & amore foueri video, quam explicare ipse dicendo queam, erubescio. Iam igitur valete o benedicti cineres, hac tamen lege, vt vos ego semper ante oculos habeam & infixos in animo geram, semper in corde semper in mente.

IV.
Explicauimus hactenus poenitentiae indumentum, expandimus vestes illas pullas Ieiunia sunt & cinericias, & colores depinximus, qui poenitentibus poenitentibus animae effulgere solent: iam epulae ad epulas eius accingamur. O sacra ieiunia! o diuinam abstinentiam, o sanctam Quadragesimam: Vos estis poenitentiae nostrae delitiae: imo vero ipsa ieiunia sunt epulae dignae Regibus, dignae Angelis, dignae Christo Iesu: pretiosiores longe epulis Cleopatrae, splendidiore Lucullianis, magnificentiores conuiuio Assueri. Epulae in quibus ipsa mensae ablatio loco mensae est; rupes, mapparum; radices, missuum; concha, vasorum; montana, sedilium vicem occupant; & torrentes potum subministrant. Epulae, quas Moses in planitie Sinai inchoauit, Elias in monte Horeb profecutus est, & ambo quadraginta diebus; epulae quas in dissuetudine abeuntes, Iesus Christus in deserto Palaestinae iterum in consuetudine reuocauit. Vides hic vbi que

*Str. rom. 1.
Leon. episcop.
Neapol. scrip-
ta S. Ioan. E-
leemos.*

*Plutarch. in
Lycurg.*

*Plutarch. in
Lucullo.
Esb. 1.*

*Exod. 19.
1. Reg. 19.*

vbique quadraginta dies hæretice tam in deserto, quam in montibus, tam in nouo, quam veteri Testamento? quibus nos nostram Quadragessimam representari putamus.

Isa. 3. Sicut olim Deus Niniuitis quadraginta dierum spatium concessit, intra quos poenitentiam agerent, ita & nobis eadem sua benignitate quadraginta hæc dies ad peccata nostra deploranda elargitus est. Expergiscere igitur Lutetia, *ad huc quadraginta dies, & Nimue subuertetur, nisi hæc quadraginta diebus poenitentiam eg- ritis omnes simul peribitis.* Errauit olim populus Israeliticus quadraginta annis per vastam solitudinem, antequam ad terram promissionis perueniret, modo siti exhaustus, modo fame enecatus, semper in ærumnis, semper in angustiis degens. Quo quid aliud edocemur, quã prius in beatitudinem, quæ vere terra promissionis est, nos peruenire non posse; quam quadraginta dies, in deserto mundi huius, in siti, in fame, in ieiuniis, & asperitatibus, & veræ sanctæque poenitentia: actibus traduxerimus. Pertulit Noe quadraginta diebus in arca, iniurias cæli, procellas maris & rabiem diluuii; deinde vero post emensos labores, atque ærumnas magno cum gaudio in montibus Armenia: conquieuit. Ita quoque, ô anima mea, si in æternis illis cælorum montibus gloriosa, & exultans aliquando cupis conquiescere, in arca poenitentia: reclusa, quadraginta his diebus, diluuium quoddam poenarum, ærumnarum, flagrorum, asperitatum, austeritatumque prius perferas necesse est.

Anne igitur nobis figuræ desunt, ad sacrum hoc quadragesima: ieiunium confirmandum & stabilendum? Tunc igitur hæretice, inimice ieiunii, amice ingluuiei, Epicuri de grege porce nouum hoc & confictum existimas? anne tibi recenter videtur ingestum & intrusum? perperamne factum arbitraris? anne abusum putas? anne superstitiosum ducis, hac ratione poenitentiam agere? anne nos tuo erramus iudicio? anne fallimur? peccamusne facientes, quod ante nos Moles & Elias vsurparunt, Christus stabiluit, Apostoli denique Apostolicæque viri perpetua & pia obseruatione custodierunt.

Inualuit iam à tot seculis sancta hæc Quadragesima: iam ab annis mille sexcentis eius vsus in Ecclesia viguit. Testatur id omnis antiquitas, confirmat id sanctorum Patrum veterumque omnium consensus. Inter ceteros loquentem hic audiamus Hieronymum; *Nos unam Quadragessimam secundum traditionem Apostolicam, anni tempore nobis congruo obseruamus.* Eadem omnino scribit ad Philipenses Ignatius, Apostolorum æqualis: eundem secuti sunt magnus Mediolanensium pop. antistes & Ambrosius, doctus ille Afer Augustinus & Basilius & Theophylactus, Græcæ lumina, præ cæteris vero & Origenes. Quam ampla & quam præclara de Quadragesima nostra testimonia!

O castam & sanctam Quadragessimam! nullum esse sãni iudicii reor, qui te non amplectatur: quippe quæ nos in paradysum restituit, è quo gula & ingluuies nos extulerat: quæ vitia comprimis, mentem eleuas, virtutem largiris & præmia, ô bellicum & martium ieiunium! qua carnem edomas, mundum expugnas, & dæmones, teste in Euangelio Domino, fugas, hoc genus demoniorum; no ciuitur nisi in oratione & ieiunio. O felix & triumphas ieiunium! maior adhuc tua vis est & potentia: utpote quæ ciuitates & oppida vna cum ciuibus periculis eripis, quæ obsessos liberas, & pacẽ cõcilias. Video namque vastam illam Niniuem te amplexari, ac publica præconis voce indicere, vt & bestia ieiunarent; video diuinæ vindictæ iacula in muros illius vrbs vibranda per te auerti. Per te quoque populos conseruatos considero, vt præ cæteris Hebræos, qui monitu Esthetis triuio ieiunantes Amanum, qui sanguinem eorum ardentissime sitiebat, ad laqueum coegerunt, & cruenti decreti sententiam, quod in perniciem omnium, qui in regis Assueri regno versabantur, conditum erat, reuocarunt. O potens ieiunium; tanta potentia in cælis est potentia, tantaque tua in supernis autoritas, vt si quando antiqui illi Patriarchæ & Prophetæ aliquid à Deo obtinere cupiebant, vt S. August. testatur, ad te vnum veluti ad singulare remedium confugerent, & vnicam abstinentiam mediatrix loco adhiberent.

Quare insti- Si vero causam instituti ieiunii, & Qua-
rta Qua- dragesimalis abstinentiæ, scire desideres,
dragesima. scias eam ad corpus castigandum, edoman-
dum, & macerandum potissimum esse insti-
tutam. Corpus hoc, Auditores, tyrannus est,
qui perpetuum cum ratione atque intellectu
bellum gerit: vorax Esau est, qui propter rem
nullius momenti, propter minimum gulæ ir-
ritamentum, ius omne quod ad gloriam sem-
piternam consequendam habebat, sacrilege
vendit, misere prodigit, ac nequiter disper-
dit, atque ideo furore percitum intellectum
& rationem, velut germanum suum Iacob,
semper prosequitur.

Gen. 3. Caro hæc nostra altera Eua est, quæ ra-
tionem non secus atque illa Adamum, po-
mo illi voluptatis proposito, tentat & diue-
xat. Ipsa est subdola illa atque versuta Dalila,

Iud. 16. quæ mentem uti illa Sampsonem, in vo-
luptatum sinu reclinatam, in soporem indu-
cit, soporatam hostibus prodit, ac vendit, &
peccatis, id est, Philisthæis, vincitum tradit.

Gen. 39. Ipsa est pellax illa & scelerata vxor Putipharis,
quæ rationem, sicut illa castum Iosephi
adolescentis animum, tentat, & ad peccan-
dum pellicit: quæ cum vori compos fieri ne-
quit, amore in odium & rabiem conuerso,
carceri eam, hoc est, molestiis & inquieti
mancipat. Edomanda est igitur, & subiugan-
da ieiuniis, verberibus ac flagris coercenda,
& vt Paulus ait, *in laboribus, in vigiliis, in ieiun-
niis, exercitanda.*

Tob. 6. Piscis ille immanis, in mari natigans To-
biam deuorare conabatur, sed Angeli moni-
tu in siccum extractus palpitare cœpit, & ex-
spiravit. Piscis hic ingens, nostra est caro, quæ
per mare voluptatum euagata, animam in
magnum discrimen adducit: verum ubi in
litus & siccitatem pœnitentiæ proiecta est;
quamprimum comprehensa superatur, nam,
Luxuriat raro, non bene pasta caro.

Allegoria. Ad ieiunia, ad lachrymas, ad suspiria, ad
pœnitentiam igitur recurrendum est, Audi-
tores, armaq; aduersus hoc nostrum corpus,
hostem hunc domesticum sumenda sunt.
Audiamus animantem Paulum: *Castigo cor-
pus meum, & in seruitutem redigo.* Imitemur
Tom. 1. ep. in veterum Anachoretarum exempla; Audia-
mus Hilariionem (teste Hieronymo) aduer-

sus corporis petulantiam & proteruiam, in-
surgentem, & hinc id verbis alloquentem:
*Ego a, elle faciam, & non calcetis, ne te hordeo
alam sed paleis; fame te conficiam & siti; graui
onerabo te pondere, & cibum potius cogites quam
lasciuam.* Consideremus quid egerit sanctus
ille Euagrius, qui multos annos in summa
Euagrii vi-
tæ auten-
tas. asperitate, in deserto Thebaidis vitam tradu-
xit; hic cum quodam tempore ita in corpus
suum saeuiret, vt ad sonitum verberum & fla-
grorum rupes atque vasta solitudo resonaret
& a quopiam admoneretur, ne ita in seipsum
efferalceret, ac tergo dilaniato parceret; ma-
gna animi constantia respondit, *Quiescat ille,
& quiescat ego:* desinat me bellua hæc oppu-
gnare, equidem desinam expugnare.

O fortes & generosos athletas! ô pugna-
ces animas! Sumite & vos iam animos mun-
dani, in membra vestra saeuire, corpus hoc
vestrum per ieiunia & pœnitentias castigate,
refractarium est, fateor; & petulans; at refre-
nandum est. Imitemini illos solitudinis in-
colas, aut potius reges clamantes, *Humilia-
bam in ieiunio animum meam.* Obedite voci
Dei, *Conuertimini ad me in toto corde vestro, in
ieiunio, & fletu & planctu,* reuertere igitur pec-
cator, reuertere, conuertere ad me ex toto
Iud. 1. corde tuo, ieiuniis, suspiriis, gemitibus, sin-
gultibus, & planctu gratiæ meam impetrato.

Paratum cor nostrum Domine, paratum est,
decreuimus te iam per deserta vsque ad Cal-
uariæ montem sequi; cruces & clauos tole-
rare, parati sumus sanctificare ieiunia, cele-
brare Quadragesimam, corpora castigare, at-
que omni pœnitentiariū genere te nobis pla-
cabilem & propitium reddere. Sed eheu!
quid iuuat proposuisse & decreuisse, si ipse
non disponas, & benedictionem super addas;
tu igitur qui gratiam dedisti, qua sancta hæc
Quadragesimæ ieiunia inchoauimus, ean-
dem nobis conserua, vt ad finem vsque fide-
liter perseueremus. Concede igitur Domine
vt te per ieiunia, per sudores & ærumnas, per
labores & discrimina, vsque ad passionem,
imo ad montem vsque in hoc mundo se-
quentes, ad te in altera vita sequen-
dum resurgere mereamur.

Amen.